

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

56-2

BRNO 2015

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 56
Volume 56

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady <i>Head of editorial board</i>	Pavel Kouřil
Redakční rada <i>Editorial board</i>	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veličák
Odpovědný redaktor <i>Editor in chief</i>	Petr Škrdla
Výkonná redakce <i>Assistant Editors</i>	Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba <i>Executive Editors, Typography</i>	Alice Del Maschio
Software <i>Software</i>	Adobe InDesign CS5
Vyobrazení na obálce <i>Cover Picture</i>	Brno-Líšeň, hradisko Staré zámky. Raněstředověké denáry (viz obr. 5, str. 167 a obr. 15, str. 171). <i>Brno-Líšeň, Staré zámky hillfort. Early Middle Ages deniers (see Fig. 5, Pg. 167 and Fig. 15, Pg. 171).</i>
Adresa redakce <i>Address</i>	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk <i>Print</i>	Azu design s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2015

Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright © 2015 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Obr. 64. Náměšť na Hané, okr. Olomouc, náměstí T. G. Masaryka. Sídlištní jáma mladší doby hradištní.

Abb. 64. Náměšť na Hané, Bez. Olomouc, náměstí T. G. Masaryka (Platz). Eine Siedlungsgrube aus der jüngeren Burgwallzeit.

NÁMĚŠŤ NA HANÉ (OKR. OLMOUC)

Náměstí T. G. Masaryka. Mladší doba hradištní, vrcholný středověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Druhou polovinu roku 2014 provázely obyvatelé městyse Náměšť na Hané stavební práce cílené na „rekonstrukci centrální plochy náměstí T. G. Masaryka“ (ZM ČR, 1:10 000, list 24-22-16, širší okolí bodu o souřadnicích 481 mm od Z a 364 mm od J sekční čáry), které zahrnovaly též nezbytný archeologický dohled a následně i několik drobnějších archeologických odkrytí realizovaných v termínu 16. 7. až 11. 9. 2014. Po mechanickém odstranění recentních vrstev, tvořených povětšinou štěrkem, byla odkryta mohutnější kulturní vrstva, která zde vznikla v období staršího neolitu, kdy bylo místo osídleno nejstaršími moravskými zemědělci – lidem kultury s lineární keramikou; tato překrývala podloží tvořené sprašemi

a sprašovými hlínami kvartérního stáří, které ve spodnějších partiích náměstí střídalo skalnaté podloží (konkrétně kulmské břidlice a droby). Do zmíněné kulturní vrstvy byly zapuštěny hned dva zajímavé archeologické objekty. V prvním případě se jednalo o sídlištní jámu datovatelnou na základě vyzvednuté keramiky k přelomu 10. a 11. století (obr. 64); v případě druhém pak zřejmě o suterén dřevo-hlinité stavby obsahující v destrukčních vrstvách keramiky pokročilého 15. století (obr. 65). Uvedená kulturní vrstva se směrem k farnímu kostelu sv. Kunhuty pozvolna vytrácela a přecházela v již vzpomenuté sprašové podloží, kde bylo možné vysledovat další zahloubené objekty – přesněji relikty neolitické pece a blíže nedatované jámy. Poslední zajímavou archeologickou situací poskytl prostor mezi dnešní zástavbou a „parkem“ se sochou prezidenta T. G. Masaryka – i přes značnou devastaci prostoru dřívějšími recentními výkopy zde

Obr. 65. Náměšť na Hané, okr. Olomouc, náměstí T. G. Masaryka. Suterén dřevo-hlinité stavby zaniklé koncem 15. století.

Abb. 65. Náměšť na Hané, Bez. Olomouc, náměstí T. G. Masaryka (Platz). Holz-Erde-Untergeschoss ein in 15. Jahrhundert aufgelöster Bau.

byly identifikovány pozůstatky raně středověké kulturní vrstvy a v obnaženém sprašovém podloží pak ojediněla menší sídlištní jáma s drobným zlomkem keramiky náležející snad ještě období středohradištnímu. Záchraný archeologický výzkum se sice soustředil pouze na stavbou přímo ohrožené terénní situace – ve vyšších partiích náměstí tak zůstaly uchovány zbytky neolitické kulturní vrstvy kryjící podloží se zahloubenými pravěkými objekty (od nově položených konstrukčních vrstev stavby byly odděleny geotextilií a jsou tak konzervovány pro budoucí generace), přesto však přinesl jeden velice cenný poznatek. Náměšť na Hané, okr. Olomouc, je poprvé vzpomenu ta v polovině 12. století, přesněji náleží k řadě osad jmenovaných v roce 1141, v listině vyhotovené z podnětu olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka, a to mezi majetkem o půlstoletí dříve založeného biskupství olomouckého (CDB I, č. 115, s. 120; k problematice jejího datování cf. Bistřícký 1979; 1983). V prostoru dnešního náměstí T. G. Masaryka, dle výše stručně přiblížených poznatků, však existovala plně konsolidovaná raně středověká osada nejpozději na přelomu 10. a 11. století, ne-li již ve století devátém – reálné počátky historické Náměště tak zcela bezpečně nejméně o půldruhého století předcházejí svoji první písemnou zmínku.

Lesní ulice, parc. č. 530/18. Mladší doba hradištní, vrcholný středověk. Sídliště (?). Záchraný výzkum.

Dne 19. listopadu 2014 proběhl drobný záchraný archeologický výzkum při akci „novostavba RD pana T. Krikla na parc. č. 530/18, k. ú. Náměšť na Hané, okr. Olomouc“ (ZM ČR, 1:10 000, list 24-22-16, koordináty 448:338 mm od Z:J s. č.). Skrytou plochu protínal drobný příkop obsahující nečetné zlomky keramiky mladší doby hradištní a středověku 13. století.

Pavel Fojtík

Literatura

- Bistřícký, J. 1979:** Datování Zdíkovy listiny. In: V. Frolec (ed.): *Mikulovské sympozium 78*. Praha, Břeclav: TEPS, Okresní archiv Břeclav.
- Bistřícký, J. 1983:** Písemnosti olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka. *Sborník archivních prací* 33 (1), 32–74.

Resumé

Náměšť na Hané (Bez. Olomouc), náměstí T. G. Masaryka (Platz). Frühmittelalter, Hochmittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

Náměšť na Hané (Bez. Olomouc), Lesní Gasse, Parz. Nr. 530/18. Frühmittelalter, Hochmittelalter. Siedlung (?). Rettungsgrabung.

NOVÁ HRADEČNÁ (OKR. OLMOUC)

Intravilán, parc. č. 8, č. p. 2. Středověk, novověk. Sídliště. Záchraný výzkum.

Lokalizace: linie mezi body v S-JTSK: 1) Y:556910,41 X:1093646,45; 2) Y:556935,42 X:1093663,39.

Začátkem měsíce října roku 2013 proběhl archeologický dohled v průběhu výkopových prací prováděných v souvislosti s odvodněním sklepních prostor místní fary. V linii tohoto výkopu, jenž směřoval k jihozápadu, byla ve vzdálenosti cca 8,5 m od č. p. 2, zdokumentována část jihovýchodního profilu v délce přibližně 4,0 m (profil P1).

Pod 0,60 – 0,65 m mocnými recentními dorovnávkami terénu, se nacházelo zkulturně podloží světlé až střední hnědošedé barvy, sází přibližně 0,90 m pod stávajícím povrchem. Vzorkováním bylo z této uloženy získáno celkem 7 ks keramických výdutí nádob, z nichž 4 ks chronologicky náleží do období mladého novověku. Další 2 ks s příměsí tuhy a v jednom případě i světlé slídy, lze rámcově datovat do starší fáze vrcholného středověku. Poslední z fragmentů, světlý béžový písčité, náleží do olomouckého keramického okruhu, jenž je spolehlivě datován do průběhu 14. století. V jihozápadní části profilu P1 se nacházel přibližně 1,50 m dlouhý zahloubený objekt, sází cca 1,20 m pod stávajícím povrchem. Ve výplni byly zjištěny velmi nahodilé drobné mazanice a uhlíků. Bezpečně datovatelný jiný materiál se v průběhu vzorkování však získat nepodařilo.

Za první písemný doklad o Hradečné se pokládá údaj z roku 1344 (Hradeschna).

Karel Faltýnek

Literatura

- Spáčil, V. a kol. 1985:** *Pečeti a znaky měst, městeček a obcí olomouckého okresu*. Olomouc: Městský národní výbor, 68–69.

Resumé

Nová Hradečná (Bez. Olomouc), Innenbereich, Parzelle Nr. 8, Hs.-Nr. 2. Mittelalter, Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

ODROVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

Intravilán obce. Novověk. Sídliště, hostinec. Záchraný výzkum.

V návaznosti na výzkum rodinných domků p. Halfara a manželů Klímových byly kontrolovány výkopy pro inženýrské sítě vedoucí od domu manželů Mandzyukových. Přibližnou polohu lze určit na ZM ČR 1:10 000, list 34-12-03, koordináty 340:189 mm od Z:J s. č. Ve výkopu u silnice bylo dokumentováno bohaté novověké souvrství vyplňující suterén dnes již neexistující stavby situované